

Riktlinjer för Trygghet och studiero i skolan

Syftet med riktlinjerna är att konkretisera ansvar och befogenheter på olika nivåer inom Skolförvaltningen i Skövde samt att vara ett stöd i skolornas arbete med trygghet och studiero.

Skolans huvuduppdrag är att ge alla elever en grund för att kunna klara framtida studier och yrkesliv. Det handlar om kunskaper och grundläggande värden. För att klara detta måste studiemiljön präglas av ordning, trygghet och studiero där ett förebyggande arbete är centralt för att en skola ska vara trygg och stimulerande och en plats dit både elever och personal känner lust att gå. För att nå dit krävs att skolan arbetar på ett systematiskt och aktivt sätt. Eleverna ska veta att det finns ett system som bidrar till ökad trivsel och trygghet.

SKOLKONTORET

Anna Sundström

skolchef

Riktlinjer för Trygghet och studiero i skolan.....	1
Grundläggande förutsättningar för en god studie- och arbetsmiljö	3
Rektors ansvar för elevinflytandet.....	5
Värdegrunden	5
Arbetet med Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling.....	6
Ordningsregler	6
Rektorn och lärarnas allmänna befogenheter enligt Skollagen 5 kap 6§	7
Disciplinära och andra särskilda åtgärder	7
Omhändertagande av föremål.....	7
Besök på skolan.....	8
Drogförbud.....	8
Hot och våld	8
Nödvarnsrätt.....	9
Åtgärdsplaner	9
Möjliga disciplinära åtgärder	9
Krav på utredning	10
Rektors möjligheter till stöd och samverkan	12
Elevhälsan	12
Socialtjänst och polis.....	12
Fältsekreterare och nätverkssamordnare	13

Grundläggande förutsättningar för en god studie- och arbetsmiljö

De grundläggande förutsättningarna för att skapa trygghet och studiero är ett aktivt arbete i skolan i enlighet med den värdegrund och kunskapssyn som anges i skollagen och läroplanen. Engagerad och kompetent personal, som arbetar för att barn och elever ska känna delaktighet, är måna om varandra och känner lust att lära.

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans, som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.¹

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla upplever en god arbetsmiljö, präglad av trygghet, omtanke och respekt. Värdegrundsfrågor aktualiseras och bearbetas kontinuerligt som en del av vardagsarbetet. Barnens och elevernas förmåga till samarbete och socialt samspel skall hela tiden utvecklas. Alla barn och elever ska ges möjlighet att utveckla kunskaper och färdigheter om hur man samarbetar och löser konflikter.

Barn, ungdomar, deras vårdnadshavare och skolans personal ska också känna till rättigheter och skyldigheter som finns för att alla som verkar i skolan ska känna trygghet och studiero. Det innebär att skolan ska ha en tydlig och känd organisation och visa hur ansvaret är fördelat. Grunden för ett bra arbete för trygghet och studiero är en väl förankrad Likabehandlingsplan som genomsyrar verksamheten på skolan och utvecklade former för barns och elevers inflytande.

I arbetsmiljölagen finns bestämmelser om kraven på en god arbetsmiljö. Eleverna väljer elevskyddsombud som ska företräda eleverna i arbetsmiljöarbetet. De ska tillsammans med personalen arbeta för en god arbetsmiljö på skolan. Rektor ska främja elevernas medverkan i arbetsmiljöarbetet genom att organisera arbetet så att elevernas medverkan i arbetsmiljöarbetet underlättas. Rektor ska också informera eleverna om på vilket sätt och i vilka former de har rätt att delta i skolans arbetsmiljöarbete.

Barn och elever ska ha inflytande över utbildningen. Formerna ska anpassas efter barnens ålder och mognad. Redan på förskolan får barnen vara med och bestämma i frågor som rör dem i ”barnråd”. Barn och elever ska ha möjlighet att ta initiativ i gemensamma frågor, som rör förskolan och skolan, och ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla verksamheten. De ska också hållas informerade i frågor som rör dem.²

¹ 5 kap 3 § skollagen (SFS 2010:800)

² 4 kap 9 § skollagen (SFS 2010:800)

Vårdnadshavarna för barn i förskolan, förskoleklass, fritidshem, grundskolan och grundsärskolan ska erbjudas möjlighet till inflytande över verksamheten. Viktiga samrådsfrågor är värdegrundsarbete, trygghet, trivsel, ordningsregler och likabehandlingsarbetet.

Det ska finnas skriftliga rutiner för hur man tar emot och utreder klagomål mot utbildningen. Information om hur man lämnar klagomål ska vara känt hos elever och vårdnadshavare. Skollagen 4 kap 8§.

Nedanstående är hämtat från Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshem från 7 oktober 2010

Övergripande mål och riktlinjer/Normer och värden

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Rektors ansvar för elevinflytandet

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen, både kunskapsmål som värdegrundsmål. Rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen i läroplan och kursplaner.

Rektor har också det övergripande ansvaret för att tillsammans med lärarna utforma bra former för elevernas inflytande, både på individ- och gruppnivå.

För individen handlar det om inflytande, när den Individuella utvecklingsplanen eller Åtgärdsprogrammet tas fram, och hur elevinflytandet under utvecklingssamtalet ser ut. På gruppnivå handlar det om arbetsformer och utformning av inflytandet i arbetsmiljöarbete, klassråd, elevråd, skolkonferenser.

Att synliggöra de informella delarna av inflytandet är väl så viktigt som de formella. Det kan gälla samtal mellan lärare och elev i förtroende. Hur kontakter en elev en lärare eller rektor, om eleven upplever att miljön är otrött i något avseende? Hur gör en enskild elev när han/hon vill framföra kritik mot en lärare som upplevs kränka eleverna?

Skolans demokratiuppdrag och elevernas möjlighet till inflytande är starkt kopplat till varandra. Demokratiuppdraget handlar om att arbeta med inflytande, jämställdhet och människors lika värde. Skolan ska ge eleverna kunskap om ett demokratiskt arbetssätt. Barn och ungdomar ska ges inflytande över utbildningen³ och vara delaktiga i skolans arbete och de är den absolut viktigaste resursen för en vital lärprocess och stabil studiemiljö.

Värdegrunden

Verksamheten i skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Ingen i skolan ska utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling ska aktivt motverkas. Skolan är en kulturell mötesplats som ska stärka förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar.

I skolan ska eleven möta respekt för sin person och sitt arbete och skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap, som ger trygghet och vilja och lust att lära. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll.

³ 4 kap 9 § skollagen (SFS 2010:800)

Arbetet med Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling⁴

För varje verksamhet ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Det ska varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder, som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar. Planen ska innehålla en redogörelse av vilka åtgärder, som skolan avser påbörja eller genomföra det kommande året. Skolan ska i planen beskriva vilken metod eller modell man använder, t ex SET, som är ett strukturerat evidensbaserat material för social emotionell träning med utbildade handledare.

Planen ska vara anpassad till den egna verksamheten och årligen följas upp och utvärderas. Uppföljningen och utvärderingen av planen ska redovisas i efterföljande års plan. Barn och elever ska medverka i arbetet med planen.

Planen mot kränkande behandling ska vara levande i den dagliga verksamheten i skolan och vara känd av såväl vårdnadshavare som personal och elever.

Planen ska även visa vad man gör för att stötta utsatta elever. Elevhälsan har här en viktig roll. Den ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och stötta elevernas utveckling mot målen. Om en elev känner sig otrygg eller blivit utsatt för kränkning ska eleven omedelbart få stöd t ex genom samtal med kurator.

Om en elev blir kränkt kontaktar skolan berörda vårdnadshavare, både till den elev som blivit kränkt och den som kränker. Klassföreståndare/ mentorn ansvarar för att detta sker så fort som möjligt. Rektor ska också informeras.

Ordningsregler⁵

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Det är rektor som beslutar om ordningsregler, men de ska utarbetas under medverkan av och vara väl förankrade hos eleverna, deras vårdnadshavare och personalen. I ordningsreglerna bör det tydligt framgå hur alla som verkar på skolan ska förhålla sig till varandra, hur skolmiljö och arbetsmiljö ska tas om hand, för att alla ska känna trygghet och få studiero. Reglerna bör även ta upp områden som exempelvis störande föremål som mobiltelefon, frånvaro, droger, användandet av skolans datorer, hot och våld.

Reglerna ska vara ett levande dokument, som följs upp och vara ständigt aktuellt i arbetet på varje skolenhet. I ordningsreglerna bör det också framgå vad som blir konsekvensen om eleven bryter mot dessa. Skolledningen har dock inte några andra disciplinära åtgärder att ta till än de, som följer av skollag och förordning.

Datorer

Skolans datorer får inte användas för att kränka eller mobba andra elever eller personal. Vårdnadshavare ska alltid meddelas vid otillåten användning av skolans datorer. En viktig del i värdegrundsarbetet på skolan är att aktivt diskutera etik

⁴ 6 kap 8 § skollagen (SFS 2010:800)

⁵ 5 kap 5 § skollagen (SFS 2010:800)

och moral på nätet. I skolans ordningsregler bör det finnas regler för hur skolans datorer får användas och vad konsekvensen blir, om reglen inte följs.

Rektorn och lärarnas allmänna befogenheter enligt Skollagen 5 kap 6§

Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.⁶ Det kan t ex handla om att ge tillrättavisningar, sära på elever eller omflyttning i klassrummet.

Bestämmelsen är dessutom avsedd att reglera situationer där rektor eller en lärare behöver sära på två elever som bråkar eller förhindra elevers skadegörelse. Skolpersonal har genom sin tillsynsskyldighet en garantställning i förhållande till eleverna och en skyldighet att ingripa för att hindra, att elever skadar andra personer eller egendom. Rektors och lärares skyldighet gäller alla elever i skolan i klassrummet, då eleverna står under lärares ledning, och även i övrigt i gemensamma utrymmen och på skolgården.

Alla åtgärder syftar till att få eleven att ändra sitt beteende och åtgärderna ska stå i rimlig proportion till den aktuella händelsen.

Det bör finnas en handlingplan för utformningen av rutiner kring utvisning, kvarsittning, omhändertagande av föremål med mera enligt det som föreskrivs i skollag och förordning.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Omhändertagande av föremål⁷

Rektorn eller en lärare har möjlighet att omhänderta en elevs föremål om det används på ett sätt som är störande för skolverksamheten eller som kan utgöra en fara för säkerheten i skolan. Till exempel får inte mobiltelefonsamtal förekomma under lektionstid. Bilder får inte tas utan att den som fotograferas har gett sitt samtycke. Bilder får inte tas i kränkande syfte eller i omklädningsrum/dusch. Detta gäller även film- och ljudupptagningar.

Elevskåp, skolans egendom

Elevskåpen är skolans egendom och eleverna har tillgång till dessa under förutsättning att de följer de regler för användning, som skolan fastställt och i ordningsreglerna. Skolan har möjligheta att vid misstanket om olämplig förvaring kontrollera att skåpen används på det sätt som är avsikten. Det är viktigt att det i reglerna och informationen till eleverna framgår att skåpen kan genomsökas efter

⁶ 5 Kap. 6 § skollagen (SFS 2010:800)

⁷ 5 Kap. 22 § skollagen (SFS 2010:800)

föremål som anses olämpliga, efter beslut av rektor. Endast rektor och lärare får söka igenom elevens skåp och det ska ske i elevens närvaro. Helst bör rektor vara närvarande. Övrig skolpersonal kan inte omhänderta föremål.

Elevens väska, elevens personliga egendom

En väska är elevens personliga egendom, skyddad av förbudet om husrannsakan. Slutna väskor får inte öppnas och genomsökas av skolan i samband med visitation av elevskåp eller vid andra tillfällen. I sådana fall måste polis tillkallas.

Kroppsvisitering

Rektor eller lärare har ingen rätt att kroppsvisitera eleven. De kan inte heller ta föremål som elev förvarar i kläderna. Även om föremålet bara delvis är dolt innebär det att eleven måste plocka fram föremålet, innan läraren kan ta det.

Besök på skolan

Obehöriga får inte vistas på skolans område under skoltid, eftersom skolan inte är en offentlig plats. Det innebär att utomstående personer, inklusive elever från andra skolor, inte har rätt att besöka skolan utan tillstånd. Besökstillstånd lämnas av rektor. Om besökare inte lämnar skolan vid tillsägelse ska polisen kontaktas.

Vårdnadshavare har rätt att besöka skolan vid utvecklingssamtal och alla andra i förväg bestämda möten. En förälder/vårdnadshavare har inte rätt att besöka skolan under skoltid utan att först ha vidtalat rektor, mentor/klassföreståndare eller berörd lärare, med undantag för att lämna något som eleven behöver under skoldagen.

Drogförbud

Drogförbudet innefattar allt bruk av tobak, alkohol och narkotika samt läkemedel som inte ordinerats av läkare. Skolan ska informera vårdnadshavare vid överträdelse. En handlingsplan för skolans tobak-, alkohol- och narkotikaförebyggande arbete ska finnas.⁸ Vid misstanke om att en elev missbrukar alkohol eller narkotika ska skolledningen omedelbart anmäla detta till socialtjänsten och vårdnadshavare.

Hot och våld

Polisanmälan mot elever och personal ska alltid ske vid misstanke om brotlig handling. Avvägning ska göras när det gäller brott av mindre allvarlig karaktär och där inblandade parter är under 12 år, men varje lagöverträdelse ska leda till någon form av åtgärd.

⁸ Hänvisning till den handlingsplan om Pirjo Svegreus arbetar med.

Vid hot och våld ska utöver polisanmälan alltid anmälan ske till Arbetsmiljöverket. Det är viktigt att rektor tillsammans med lärare, elever och övrig personal utifrån det systematiska arbetsmiljöarbetet identifierar riskkällor och gör en riskbedömning beträffande hot och våld och i förebyggande syfte vidtar åtgärder. Rutiner för hur man hanterar en hot- och våldssituation ska finnas och dessutom ska varje skola ha en uppdaterad kris- och katastrofplan. Om en kris eller katastrof uppkommer är det väsentligt att skolan är förberedd.

Nödvarnsrätt

Den enda situation där användandet av våld är godtagbart är vid en nödvärnssituation. Det innebär, att var och en har rätt att använda nödvändigt våld för att stoppa förstörelse och misshandel av såväl person som egendom. Nödvarnsrätten, som aldrig får innebära mer våld än situationen kräver, gäller alla människor och därmed också skolpersonal och elever.

Åtgärdsplaner

Möjliga disciplinära åtgärder

Samtalet som redskap

Skolans viktigaste redskap är samtalet. Att genom uppfostrande och undervisande insatser få eleverna att förstå hur de ska bemöta varandra. Det ingår i all pedagogisk verksamhet att utveckla barns förmåga, att uttrycka sina tankar och åsikter, som ett led i den demokratiska fostran. Skolan ska, i enlighet med regeringsformen, verka för demokratins idéer och motverka all form av våldsideologi. Skolan ska bemöda sig att hindra varje försök från elever att utsätta andra för trakasserier eller kränkande behandling. Personalen ska aktivt bekämpa tendenser till mobbing och rasism. Följande steg står skolan till buds:

- Fostrande eller undervisande samtal och insatser både enskilt och i grupp
- Disciplinära insatser enligt skollag och förordning. Alla åtgärder ska stå i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.
- En eventuell polisanmälan

Utvisning ur undervisningslokalen

En lärare får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt,
och

2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren.⁹

Ansvar för tillsynen, när eleven är utvisad, ligger på personalen på skolan. Det medför att läraren måste se till att någon i skolpersonalen utövar viss uppsikt under den tid eleven är utvisad. Vårdnadshavarna informeras om elevens beteende och om åtgärden. Det är skolans ansvar att eftersträva ett bra samarbete mellan skolan och vårdnadshavarna.

Kvarsittning

Om en elev stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt ska läraren uppmana eleven att ändra sitt beteende. Om inte eleven ändrar sitt uppförande får läraren eller rektor besluta, att eleven ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.¹⁰

Eleven ska stå under skolpersonalens uppsikt. Vårdnadshavaren ska informeras om beslutet.

I många fall behöver en elev, som uppträder olämpligt, någon sorts stöd från skolans sida och då ska ett åtgärdsprogram upprättas. Stödet ska i första hand ges på den skola där eleven går. Skolan ska också sträva efter att vara överens med vårdnadshavarna om de föreslagna lösningarna.

Krav på utredning¹¹

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. För att en elev ska ha möjlighet att bättra sig, ska åtgärderna trappas upp undan för undan. Utredningen ska göras i samråd med vårdnadshavare och elev den ska dokumenteras.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § i skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skriftlig varning

Om en elev fortsätter att uppträda olämpligt eller gör sig skyldig till upprepade förseelser, trots tillsägelser och kontakt med vårdnadshavare, ska detta anmälas till rektor och tas upp i elevhälsoteamet. De i sin tur kallar till ”elevvårdskonferens” där rektor tar beslut om vilka åtgärder, som behövs för att eleven ska bättra sig, alternativt delger eleven en skriftlig varning¹². Åtgärderna ska vara avpassade efter elevens individuella förhållanden.

⁹ 5 Kap. 7§ skollagen (SFS 2010:800)

¹⁰ 5 Kap. 8§ skollagen (SFS 2010:800)

¹¹ 5 Kap. 9 § skollagen (SFS 2010:800)

¹² 5 Kap. 11§ skollagen (SFS 2010:800)

Tillfällig omplacering inom samma skola¹³

Denna åtgärd kan tas till efter att en utredning gjorts och åtgärderna som föreslagits inte fungerat. Åtgärden kan också vara akut, om en allvarlig händelse kräver omedelbar omplacering. Eleverna har alltid rätt att få undervisning, men det behöver inte ske i klassen eller i skolan om eleven utgör ett hot för andra. Undervisning kan till exempel ske tillfälligt i en särskild undervisningsgrupp, i en annan lokal, i en annan grupp eller klass än den som eleven normalt tillhör. I undantagsfall och tillfälligt kan undervisningen ske i elevens hem, om elevens vårdnadshavare medger det.

Åtgärderna syftar till att ge eleven stöd, som ett led i att få eleven att bättra sig, och inte utsätta kamrater eller lärare för mobbning, övergrepp eller fara. Endast om det finns synnerliga skäl får den tillfälliga omplaceringen gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor. Samverkan med andra samhällsliga instanser ska övervägas. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet, innan omplaceringen genomförs. Omplaceringen ska ses som en tillfällig åtgärd i avvaktan på en mer långsiktig lösning.

Förflyttning till annan skola

1. Tillfällig placering på annan skola

När alla andra insatser och åtgärder har prövats och inte varit tillräckligt ingripande, får rektor besluta att en elev kan flyttas till en annan skola. Inför en sådan lösning är rektor ansvarig för att det finns en utredning som allsidigt kartlagt de omständigheter, som är av betydelse för ärendets bedömning. Det krävs dokumentation om tidigare åtgärder. För att en sådan lösning ska fungera behövs samordning med rektor på mottagande skola, samt att vårdnadshavare informeras om beslutet innan placeringen genomförs. Endast om det finns synnerliga skäl får en förflyttning till en annan skola gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.¹⁴

2. Tillsvidareplacering på annan skolenhet

Kommunen kan frångå elevens vårdnadshavares önskemål om placering vid en viss skolenhet om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.¹⁵ Observera att ett sådant beslut fattas av skolnämnden.

Avstängning av elev¹⁶

Rektor får besluta om att stänga av en elev helt eller delvis om

1. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero

¹³ 5 Kap 12 § skollagen (SFS 2010:800)

¹⁴ 5 Kap. 13 § skollagen (SFS 2010:800)

¹⁵ 10 Kap. 30 § skollagen (SFS 2010:800)

¹⁶ 5 Kap. 14 § skollagen (SFS 2010:800)

2. syftet med andra åtgärder, som exempelvis utvisning från undervisningslokal, kvarsittning, varning, inte uppnåts eller om det finns andra särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende
och
3. eleven erbjuds kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen.

Ett beslut om avstängning gäller omedelbart, om inte annat beslutas, och får endast innebära avstängning under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. Eleven får inte stängas av för en längre tidsperiod än *en vecka* och inte heller vid fler tillfällen än *två gånger per kalenderhalvår*.

Innan rektorn beslutar om avstängning ska eleven och elevens vårdnadshavare ges tillfälle att yttra sig. Rektorn ska också informera skolnämnden när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

Rektors möjligheter till stöd och samverkan

Trygghet och studiero i skolan nås genom att alla, som verkar inom skolan och runt barn och ungdomar långsiktigt samverkar. Samverkan med vårdnadshavare kring elever är en självklarhet och reglerat i skollag och förordning, men det finns även andra aktörer.

Elevhälsan

Elevhälsan ansvarar för att främja hälsa hos alla elever och ha fokus på elever som är i behov av särskilt stöd. Elevhälsan bidrar med att öka lärarpersonalens kompetensen kring barns och ungas situation. Inom Elevhälsan finns flera olika professioner som samverkar med skolan när elev eller vårdnadshavare behöver extra stöd. Elevhälsan arbetar direkt med eleven eller familjen samt med lärare och pedagoger inom skolan.

Socialtjänst och polis

Ett väl fungerande samarbete på lokal nivå mellan skolan, socialtjänsten och polisen, är en viktig faktor som underlättar tidiga insatser. Rektorererna för grundskolorna har i uppgift att komma överens om hur det lokala samarbetet ska utformas och vilka som deltar.

Fältsekreterare och nätverkssamordnare

I fältsekreterarnas uppdrag ingår att arbeta med förebyggande och uppsökande insatser för ungdomar mellan 13-18 år. En viktig del i det förebyggande arbetet är att tidigt uppmärksamma ungdomar, som riskerar en ogynnsam utveckling. För att kunna göra detta och därigenom främja ungdomars psykosociala hälsa är det nödvändigt att skapa relationer. Detta innebär att de använder skolorna som arena, för att träffa och lära känna eleverna som går där. De är även ute på staden, när det är skolavslutningar, discon och matfestivaler.

Nätverkssamordnarna arbetar med förebyggande insatser kring barn och ungdomar upp till 18 år och som visar tecken på ett normbrytande beteende. Med normbrytande beteende menas exempelvis skolk, mobbning, kriminalitet eller att barnet/ungdomen är utåtagerande. Insatserna kring det enskilda barnet/ungdomen ska samordnas i ett tidigt skede, för att förebygga och motverka fortsatta problem. Nätverkssamordnarna kan hjälpa till med olika former av resursmöten kring barn/ungdomar, som uppvisar ett normbrytande beteende. Samarbete i nätverket är särskilt viktigt, när det gäller förebyggande insatser och tidig upptäckt av barn i behov av särskilt stöd. Man behöver arbeta parallellt, t ex både i skolan och hemma, för att insatserna skall vara meningsfulla.

Nätverkssamordnarna arbetar förebyggande med Skolkomet (Kommunikationsmetod), där målet är att lärarna ska utveckla sin kompetens att bemöta sina elever. Samordnarna deltar även i fältarbetet tillsammans med fältsekreterarna under exempelvis skolavslutning, matfestival och ungdomsdiscon.